

25.8.2026

PEL/276/02.00/2026

§ 140 Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2026 Pellon kunnassa

Julkinen

Päätös Hyväksyttiin.**Esittelijän ehdotus**

Pellon kunta hakee valtiovarainministeriöltä kunnan talouden tervehdyttämiseen harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta 1 000 000 eurolla vuonna 2026.

Kunnanhallitus hyväksyy, että kunnanjohtaja voi tarvittaessa täydentää hakemusta.

Selostus asiasta

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt suunnitelman taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen on esitettävä hakemuksessa.

Pellon kunnanvaltuusto on hyväksynyt talouden ja palveluiden kaksivuotisen tasapainottamisohjelman (kv 11.11.2025 § 78), jonka toteutus on parhaillaan meneillään ja osittain toteutunut. Tasapainottamisohjelman sopeutustarve on 2026 vuonna 519 000 euroa ja 2027 vuonna 660 100 euroa. Tasapainottamisohjelman tavoitteena on turvata vähintään lakisääteiden palvelujen järjestäminen sekä vahvistaa kunnan kestäväää taloutta.

Pellon kunta on harvaan asuttua aluetta ja sijaitsee laajalla maantieteellisellä alueella pitkien välimatkojen päässä. Väestön ikääntyminen, väestön väheneminen sekä verotulopohjan heikkeneminen haastavat palveluiden kustannustehokkuutta.

Talouden tasapainottamisohjelma kohdistuu laajasti henkilöstöön, palvelurakenteeseen, kiinteistöihin, hallintoon sekä lakisääteisiin ja ei-lakisääteisiin palveluihin. Tasapainottamisohjelma on kunnan budjettiin nähden laaja ja se sisältää rakenteellisia muutoksia.

Mahdollinen valtionosuuden korotus käytetään kunnan talouden vakauttamiseen sekä

25.8.2026

PEL/276/02.00/2026

alijäämäriskien hallintaan. Korotus ei johda kunnan omassa päätösvallassa olevien menojen lisäämiseen, vaan tukee tasapainottamisohjelman toimeenpanoa.

Vuoden 2026 ja siitä eteenpäin vuosien talousarvion valmistelun yhteydessä on arvioitu, että Pellon kunta tarvitsee taloudellista tukea täydentämään jo päätettyjä ja osin toteutettuja talouden tervehdyttämistoimenpiteitä.

Pellon kunta hakee ja tarvitsee harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta talouden tasapainottamisohjelman lisäksi, koska tällä hetkellä peruspalveluiden tuottaminen on jo vaikeaa.

Esittelijä Katja Jaako-Körkkö, kunnanjohtaja, 040 674 4318, katja.jaako-korkko@pello.fi

Liitteet Saate harkinnanvaraisen valtionosuuden korotus 2026 saate
Pellon kunnan harkinnanvaraisen vos-korotuksen hakemus
Talouden sopeuttamisohjelma

Muutoksenhaku

Tästä päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Tiedoksianto asianosaisille

Tiedoksianto sähköisesti 1.9.2026

Vastaanottaja: kirjaamo.vm@gov.fi

Pöytäkirja yleisesti nähtävillä

www.pello.fi, 26.8.2026

13.8.2026

Kunnan- ja kaupunginhallituksille

Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2026

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt suunnitelman taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen on esitettävä hakemuksessa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n 2 momentin mukaan valtionapuviranomainen voi asettaa korotuksen myöntämiselle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Valtionosuuden korotus voidaan seuraavina vuosina jättää myöntämättä tai se voidaan myöntää alennettuna, jos esitettyjä toimenpiteitä tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu. Mainitun lainkohdan perusteella ministeriö asettaa valtionosuuden korotuksen käytölle seuraavat ehdot hyväksytyn talouden tasapainotussuunnitelman lisäksi:

1. Korotus ei saa aiheuttaa vastaavan suuruista kunnan omassa päätäntävallassa olevien menojen lisäystä. Tämä koskee sekä käyttötalous- että investointimenoja. Korotus on tarkoitettu tukemaan kunnan omia talouden tervehdyttämistoimenpiteitä, joihin kunnan on syytä varautua avustuksesta riippumatta.
2. Korotus on tarkoitettu varautumiseen niihin talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aikaisemman kehityksen takia. Tällaisia tarpeita ovat muun muassa varautuminen lainanhoitokustannuksiin, alijäämien kattamiseen ja tiedossa oleviin tuloperusteiden jo tapahtuneisiin muutoksiin.
3. Kunta toteuttaa kuntalain 118 §:n mukaisen arviointiryhmän ehdotuksen mukaiset toimenpiteet palveluiden edellytyksen turvaamiseksi. Edellä mainittu ehto koskee niitä kuntia, joihin on asetettu mainitun lain 118 §:n mukainen arviointiryhmä.

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen on käytettävissä enintään 10 000 000 euroa. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 45 §:n 2 momentin mukaan korotusta on haettava valtiovarainministeriön päättämään ajankohtaan mennessä.

Hakemukset tulee toimittaa **29.9.2026 klo 16.15 mennessä** sähköpostiosoitteeseen kirjaamo.vm@gov.fi tai osoitteeseen:

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

Mikäli hakuajan päättymisen jälkeen ilmenee oleellisia muutoksia kunnan talouteen tai muihin hakemuksessa esitettyihin tietoihin liittyen, hakemusta voidaan tarvittaessa täydentää niiltä osin 23.10.2026 saakka. Täydennykset tulee toimittaa samaan osoitteeseen kuin varsinainen hakemus.

Huomioitahan että sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 8 §:n mukaan sähköinen viesti toimitetaan viranomaiselle lähettäjän omalla vastuulla. Tarkistakaa vastaanottoilmoitus.

Kirjeen liitteenä olevassa hakemuksessa tulee yksilöidä kaikki perusteet ja erityisolosuhteet, joita kunta pitää syynä kuluvan vuoden talouden poikkeuksellisiin ja tilapäisiin vaikeuksiin. Perusteluissa on syytä painottaa sellaisia tietoja, joita ei saada yleisistä tilastoista tai Valtiokonttorille raportoiduista taloustiedoista. Mikäli kunta on hakenut korotusta myös edellisenä vuonna, perusteluissa tulee ilmetä syyt korotuksen hakemiselle peräkkäisinä vuosina.

Hakemuksessa tulee arvioida erityisesti vuoden 2026 tilannetta. Perusteluissa tulee esittää myös ne toimenpiteet, joita kunta on tehnyt tai on tekemässä poikkeuksellisten tai tilapäisten talousvaikeuksien korjaamiseksi.

Kuntien harkinnanvaraisesta valtionosuuksien korotuksesta päättää valtiovarainministeriön esityksestä valtioneuvosto. Kuntien valtionosuuslain 46 §:n 6 momentin mukaan korotuksen maksamisen ajankohdasta päättää valtiovarainministeriö. Myönnetty korotukset maksetaan kuitenkin vuoden 2026 loppuun mennessä.

Hakemista koskeviin kysymyksiin vastaa:

Neuvotteleva virkamies Kirsi Sova, p. 02955 30402

Finanssineuvos, yksikön päällikkö Pasi Leppänen, p. 02955 30564

(sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi).

Osastopäällikkö, ylijhtaja

Jussi Virsunen

Neuvotteleva virkamies

Kirsi Sova

Liite

Hakemuslomake

Jakelu

Manner-Suomen kunnan- ja kaupunginhallitukset

Tiedoksi

Suomen Kuntaliitto

VN/23079/2026-VM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

25.8.2026

Muutoksenhaku

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

MUUTOKSENHAKUKIELOT

Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät 137, 138, 139, 140, 141 142, 143, 144, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät 145, 146

Hval 3§:n 1 mom./ muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja valituskieltojen perusteet

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomainen ja -aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät 145, 146

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite, postiosoite ja sähköpostiosoite

Pellon kunnanhallitus

Kunnantie 4

95700 PELLO

kirjaamo@pello.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

VALITUSOSOITUS

25.8.2026

Valitusviranomainen ja valitusaika

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitusviranomainen, osoite ja postiosoite

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Valituksen voi tehdä hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

PL 189, Torikatu 34-40

90101 OULU

pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Kunnallisvalitus

Pykälät

Valitusaika 30 pv

Hallintovalitus

Pykälät

Valitusaika 30 pv

Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite

Pykälät

Markkinaoikeus

Radanrakentajantie 5

00520 Helsinki

sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi Valitusaika 14 päivää

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

OIKAISUVAATIMUS- / VALITUSKIRJELMÄN SISÄLTÖ JA TOIMITTAMINEN

Oikaisuvaatimus-/valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta

25.8.2026

- miltä osin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Oikaisuvaatimus-/valituskirjelmässä on ilmoitettava oikaisuvaatimuksen tekijän/valittajan nimi ja kotikunta. Jos oikaisuvaatimuksen tekijän/ valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen/ valituksen laatija on joku muu henkilö, oikaisu-/valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle/valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirja.

Oikaisuvaatimus/valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta.

Oikaisuvaatimus-/valituskirjelmään on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksentekijä/valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin hallintolain 12 §:ssä / HLL 21 §:ssä säädetään.

Oikaisuvaatimus-/valitusasiakirjat on toimitettava oikaisuvaatimus-/ valitusviranomaisille viimeistään oikaisuvaatimus-/valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimus-/valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa viranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Asiakirjat toimitetaan viranomaisen asiointiosoitteeseen lähettäjän omalla vastuulla. Tämä voidaan tehdä myös postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen oikaisuvaatimus-/valitusajan päättymistä.

Lisätietoja

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/93) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa.

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.